

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Кафедра філософії та міжнародної комунікації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Доцент гуманітарно-педагогічного
факультету

Інна САВИЦЬКА

_____ 2022 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри філософії
та міжнародної комунікації

Протокол № 9 від 04.05.2022 р.

В.о. завідувача кафедри

Валентина КУЛЬТЕНКО

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Психологія»

Ірина МАРТИНЮК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛОГІКА

Спеціальність:	<u>053 – Психологія</u>
Освітня програма	<u>Психологія</u>
Факультет	<u>Гуманітарно-педагогічний факультет</u>
Розробник:	канд. філос. н, доц., Гейко С. М.

Київ – 2022

Опис навчальної дисципліни

«ЛОГІКА»

Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Галузь знань	05 – Соціальні та поведінкові науки	
Спеціальність	053 – Психологія	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	4	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	1	2
Семестр	2	4
Лекційні заняття	30 год.	-
Практичні, семінарські заняття	30 год.	-
Самостійна робота	60 год.	110
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4	-

Мета та завдання навчальної дисципліни

Роль логіки в сучасному світі науки надзвичайно важлива і багатопланова. Логічна культура мислення – це необхідна складова професійної підготовки майбутніх фахівців взагалі та соціальних та поведінкових науках зокрема.

Здатність мислити людина має від природи. Але й цю здатність, як будь-яку іншу, треба розвивати. Основне призначення логіки – підвищення ефективності людського мислення. Знання логіки як науки багато в чому зумовлює вміння міркувати не стихійно, а свідомо застосовуючи логічні закони та правила і отже, стимулює інтелектуальний розвиток людини в цілому. Знання логіки також: урізноманітнює світоглядні цінності, ознайомлює з логічними законами та правилами, дає можливість орієнтації в сучасному суперечливому світі, сприяє розвитку раціональних культурних зв'язків, допомагає становленню самосвідомості та інтелектуального розвитку. Засвоєння цієї науки – запорука успішного практичного застосування творчого потенціалу студента, а пізніше – фахівця як під час навчання, так і в його безпосередній фаховій діяльності.

Дисципліна складається з чотирьох змістових модулів: «Теоретичні засади логічного знання. Поняття як форма міркування», «Судження як форма міркування», «Умовиводи», «Логічні основи теорії аргументації. Логічні форми розвитку знання». Вони передбачають розгорнутий розгляд таких проблем, як теоретичні засади логічного знання, форми абстрактного мислення, в тому числі, логічні засади теорії аргументації.

Метавивчення дисципліни:

формування і удосконалення логічної культури мислення, формування раціонально-аналітичного підходу до аналізу різноманітних процесів та явищ сучасного суспільства, активізація творчого потенціалу особистості.

Завдання вивчення дисципліни:

- викласти загальні засади логіки, проаналізувати основні форми і закони міркувань, розкрити основний метод дослідження сучасної логіки;
- надати цілісне уявлення про особливості змісту та проблематики логічного знання, його науковий апарат;
- сформувати навички аналітичного мислення, вміння доводити та відстоювати свою думку;
- навчити застосовувати логічні методи та формувати навички їх застосування;
- навчити використовувати отримані знання для того, щоб не допускати логічних помилок при наданні психологічної допомоги;
- сприяти прищепленню елементів культури мислення та підвищенню інтересу до сучасної логічної культури.

Відповідно до ОП «Психологія» **навчальна дисципліна забезпечує формування ряду загальних та спеціальних/фахових компетентностей:**

- ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 5. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 9. Здатність працювати в команді.
- СК 11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Відповідно до ОП «Психологія» **навчальна дисципліна пропонує програмні результати:**

- ПРН 10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.
- ПРН 14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.
- ПРН 15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. «ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЛОГІЧНОГО ЗНАННЯ. ПОНЯТТЯ ЯК ФОРМА МІРКУВАННЯ»

Тема лекційного заняття 1. «Предмет, метод і значення логіки»

Визначення логіки як науки. Мислення і міркування. Міркування як предмет логіки, його структура і види. Істинність і правильність міркування. Метод формалізації.

Міркування як знаковий процес. Поняття про знак. Загальна характеристика знаків та їх види.

Мова як інформаційна знакова система. Природні і штучні мови. Поняття про формалізовану мову як засіб виявлення логічної форми мовних виразів.

Основні види мовних знаків: ім'я і висловлювання. Предметне і смислове значення мовних знаків.

Основні семіотичні аспекти мови: семантичний, синтаксичний, прагматичний, їх взаємозв'язок.

Історичні етапи розвитку логічного знання. Традиційна і сучасна логіка.

Функції логіки в науковому пізнанні і практиці. Логіка та інші науки.

Поняття закону мислення. Логічна правильність міркування, визначеність, послідовність, несперечливість і обґрунтованість думок. Логічна помилка. Основні формально-логічні закони: суперечності, тотожності, виключення третього та достатньої підстави у світлі сучасних логічних уявлень.

Тема лекційного заняття 2. «Поняття як форма міркування».

Поняття як форма міркування. Мовні форми вираження понять. Поняття та ім'я. Смисл і значення імені. Принципи теорії іменування.

Основні прийоми утворення понять. Порівняння, аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення.

Логічна характеристика поняття. Структура поняття. Зміст поняття. Ознаки, види ознак. Ознаки суттєві та несуттєві.

Обсяг поняття. Клас (множина) і підклас (підмножина). Елемент класу. Відношення належності елементу до класу і включення класу в клас. Операції з класами: перехрещення, об'єднання, доповнення, віднімання. Основні закони булевої алгебри.

Зв'язок змісту та обсягу поняття. Закон оберненого відношення між змістом та обсягом поняття.

Види понять. Одиничні та загальні. Поняття з нульовим і універсальним обсягом. Реєструючі та нереєструючі. Розділові та збірні. Конкретні й абстрактні. Позитивні та негативні. Співвідносні та безвідносні.

Логічні відношення між поняттями. Порівняльні та непорівняльні поняття. Види порівняльних понять: сумісні й несумісні.

Типи сумісності: рівнозначність, підпорядкування, перехрещення.

Типи несумісності: співпідпорядкування, протилежність, суперечливість.

Застосування колових схем для зображення відносин між поняттями.

Логічні операції над обсягом понять. Узагальнення і обмеження понять. Межі узагальнення і обмеження. Поняття про категорії.

Поділ поняття. Структура поділу (поділюване поняття, члени поділу, основа поділу).
Види поділу: поділ за видозміною ознаки, дихотомічний поділ. Правила поділу.
Класифікація та її види. Значення поділу і класифікації в науці та практиці.
Операції над змістом понять. Визначення поняття. Структура визначення та його види. Номінальні і реальні визначення. Явні і неявні визначення.
Структура і види явних визначень.
Контекстуальні, індикативні, аксіоматичні, рекурсивні, остенсивні визначення, визначення через співвідношення з протилежним поняттям тощ.
Прийоми, подібні до визначень: опис, характеристика, порівняння, розрізнення, роз'яснення за допомогою прикладу та ін.
Правила визначень. Помилки у визначеннях.
Значення визначень у науці і практиці.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. «СУДЖЕННЯ ЯК ФОРМА МІРКУВАННЯ»

Тема лекційного заняття 3. «Судження як форма міркування».

Судження як форма міркування. Мовні форми вираження суджень. Судження і висловлювання. Висловлювання, його смисл і значення. Прості і складні судження.

Логічна характеристика простого судження. Склад простого судження. Види простих суджень: атрибутивні (категоричні), судження існування, судження з відношеннями.

Атрибутивні судження та їх види. Поділ суджень за кількістю: одиничні, загальні, часткові. Поділ суджень за якістю: ствердні та заперечні. Об'єднана класифікація суджень за якістю та кількістю: загальноствердні (А), загальнозаперечні (Е), частковоствердні (І), частковозаперечні (О).

Розподіленість термінів у судженнях. Колові схеми відносин між термінами в категоричних судженнях. Відносини між судженнями за істинністю. Логічний квадрат.

Тема лекційного заняття 4. «Складне судження (висловлювання)».

Логічна характеристика складних суджень. Утворення складних суджень з простих. Види складних суджень: еднальні, розділові, умовні, еквівалентні.

Поняття про логічний сполучник. Види логічних сполучників: кон'юнкція, диз'юнкція, імплікація, еквіваленція. Заперечення як логічний оператор і логічний сполучник. Заперечне судження.

Виклад складних суджень мовою логіки висловлювань.

Модальність судження. Основні види модальностей: алетична модальність, епістемічна модальність, деонтична модальність, часова модальність, аксіологічна модальність та ін.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. «УМОВИВОДИ»

Тема лекційного заняття 5. «Загальна характеристика умовиводів. Виводи логіки предикатів»

Умовивід як форма мислення. Мовні форми виразу умовиводу. Логічна характеристика умовиводу. Структура умовиводу: засновки, висновок. Семантичний рівень аналізу умовиводів. Поняття про відношення логічного слідування та його зв'язок із логічними законами. Синтаксичний рівень аналізу умовиводів. Поняття про вивід і правила виводу. Види умовиводів.

Безпосередні та опосередковані умовиводи. Дедуктивні, індуктивні та умовиводи за аналогією. Демонстративні та правдоподібні (імовірні) умовиводи.

Загальна характеристика індуктивних умовиводів та їх відмінність від дедуктивних. Типи індуктивних міркувань: демонстративна та недемонстративна індукція. Індукція і дедукція як методи пізнання та їх взаємозв'язок у процесі розвитку знання.

Визначення аналогії як виду умовиводу. Структура і види аналогії. Умови підвищення ступеню імовірності висновку за аналогією. Зв'язок аналогії з дедукцією та індукцією.

Безпосередні умовиводи. Перетворення, обернення, протиставлення предикату, виводи за логічним квадрантом.

Простий категоричний силіогізм. Визначення і структура силіогізму. Терміни силіогізму: більший, менший, середній. Більший та менший засновки. Аксиома силіогізму. Фігури та модуси силіогізму. Загальні правила силіогізму і спеціальні правила фігур.

Скорочені, складні та складноскорочені умовиводи. Ентимема та її види. Метод перевірки ентимем. Полісиліогізм. Прогресивний та регресивний полісиліогізм. Сорит. Прогресивний та регресивний сорит. Епіхейрема.

Тема лекційного заняття 6. «Виводи логіки висловлювань».

Умовний умовивід. Визначення і структура умовного умовиводу. Умовно-категоричний умовивід. Визначення і структура. Правильні модуси силіогізму: ствердний і заперечний.

Розділовий умовивід. Визначення і структура розділового умовиводу. Розділово-категоричний умовивід. Визначення і структура. Правильні модуси силіогізму: ствердно-заперечний та заперечно-ствердний.

Умовно-розділовий умовивід. Визначення і структура умовно-розділового умовиводу. Модуси силіогізму: ствердний (конструктивний) та заперечний (деструктивний). Прості та складні умовно-розділові умовиводи (дилеми, трилеми, полілеми).

Проста та складна конструктивна дилема. Проста та складна деструктивна дилема.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV «ЛОГІЧНІ ОСНОВИ ТЕОРІЇ АРГУМЕНТАЦІЇ. ЛОГІЧНІ ФОРМИ РОЗВИТКУ ЗНАННЯ»

Тема лекційного заняття 7. «Логічні підстави теорії аргументації.»

Доказове міркування – логічна основа наукового знання. Аргументація, доведення, переконання. Критика, спростування, переконання у протилежній точці зору.

Логічна характеристика доведення. Визначення доведення. Структура доведення: теза, аргументи, демонстрація. Види доведень: прямі та непрямі доведення.

Логічна характеристика спростування. Визначення спростування. Структура спростування. Види спростувань: спростування тези, спростування аргументів, спростування демонстрації.

Правила доведення і спростування відносно тези, аргументів, демонстрації. Основні помилки, які допускаються у доведеннях і спростуваннях.

Тема лекційного заняття 8. «Логічні форми розвитку знання»

Логічний аналіз наукової проблеми. Поняття наукової проблеми. Питання як логічна форма постановки проблеми. Структура питання. Види питань. Умови правильної постановки питань. Види відповідей. Проблема побудови логіки питань і відповідей.

Логічний аналіз гіпотези. Гіпотеза як форма розвитку знання. Визначення гіпотези. Види гіпотез. Поняття робочої гіпотези у науці. Критерії обґрунтованості наукових гіпотез.

Підтвердження і спростування гіпотез. Метод верифікації наслідків. Роль експерименту у процесі перевірки гіпотез. Спростування гіпотез через фальсифікацію наслідків. Повне і часткове спростування гіпотез. Імовірна оцінка ступеню підтвердження гіпотез. Конкуруючі гіпотези в науці.

Доведення гіпотез. Гіпотеза і достовірне знання. Прямий і непрямий методи доведення гіпотез.

Логічний аналіз наукової теорії. Поняття про наукову теорію. Формування наукових теорій. Методи побудови наукових теорій. Дедуктивний та гіпотетико-дедуктивний методи.

**Програма та структура навчальної дисципліни «Логіка»
для повного терміну денної форми навчання**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	Денна форма					Заочна форма			
	Тижні	усь го	у тому числі			усього	у тому числі		
			л	п	с.р.		л	п	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Змістовий модуль 1. «Теоретичні засади логічного знання. Поняття як форма міркування»									
Тема 1. Предмет, метод і значення логіки	1,2	16	2	4	10	10	-	-	10
Тема 2. Поняття як форма міркування	3,4	16	2	4	10	20	-	-	20
Разом за змістовим модулем 1.	32		4	8	20	30	-	-	30
Змістовий модуль 2. Судження як форма абстрактного мислення									
Тема 3. Судження як форма міркування	5,6	16	2	4	10	20	-	-	20
Тема 4. Складне судження (висловлювання).	7,8	16	2	4	10	20	-	-	20
Разом за змістовим модулем 2.	32		4	8	20	40	-	-	40
Змістовий модуль 3. Умовиводи									
Тема 5. Загальна характеристика умовиводів. Виводи логіки предикатів	9,10	16	2	4	10	20	-	-	20
Тема 6. Виводи логіки висловлювань	11,12	16	2	4	10	20	-	-	20
Разом за змістовим модулем 3.	32		4	8	20	40			40
Змістовий модуль 4. Логічні основи теорії аргументації									
Тема 7. Логічні підстави теорії аргументації	13,14	16	2	4	10	5	-	-	5
Тема 8. Логічні форми розвитку знання	15	8	1	2	5	5	-	-	5
Разом за змістовим модулем 4.	24		3	6	15	10	-	-	10
Усього годин	120		15	30	75	110	-	-	110

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет, методі значення логіки.	4
2	Поняття як форма міркування. Логічні операції з поняттями.	4
3	Судження як форма міркування. Логічні відношення між категоричними судженнями	4
4	Складне судження (висловлювання) Модальність судження	4
5	Поняття умовиводу. Безпосередні умовиводи. Дедуктивні умовиводи. Індуктивні умовиводи.	4
6	Виводи логіки висловлювань. Розділовий умовивід. Розділово-категоричний умовивід. Умовно-розділовий умовивід. Дилема.	4
7	Логічні основи теорії аргументації. Логічні форми розвитку знання.	6
	Всього	30

Приклади контрольних питань

1. Загальна характеристика логіки як науки.
2. Істинність і правильність міркувань.
3. Історичні етапи розвитку логіки та їх засновники.
4. Закони логіки.
5. Поняття як форма абстрактного мислення. Види понять.
6. Зміст і обсяг понять та їх співвідношення один до одного.
7. Сумісні та несумісні поняття. Основні відношення між ними.
8. Специфіка логічних операцій узагальнення і обмеження понять, проаналізуйте їх.
9. Визначення як логічна дія. Види визначень. Основні правила визначення понять та можливі помилки.
10. Поділ як логічна дія. Види поділу. Основні правила поділу понять та можливі помилки.
11. Судження: визначення та структура. Роль суджень у науці та навчальному процесі.
12. Сутність двох елементів думки: суб'єкта і предиката, їх взаємозв'язок.
13. Прості судження та їх класифікація.
14. Логічні відношення між судженнями. «Логічний квадрат».
15. Складні судження та їх класифікація.
16. Умовивід, його структура і види.
17. Безпосередні та опосередковані умовиводи. Їх приклади.
18. Перетворення як один із способів утворення безпосередніх умовиводів.
19. Обернення як один із способів утворення безпосередніх умовиводів.
20. Протиставлення предикатів як один із способів утворення безпосередніх умовиводів.
21. Категоричний силізм; правила категоричного силізму; фігури категоричного силізму.
22. Ентимема та її види.
23. Складні силізми (полісилізми). Наведіть приклади.
24. Умовні та умовно-категоричні умовиводи. Наведіть приклади.
25. Розділові та розділово-категоричні умовиводи. Наведіть приклади.
26. Умовно-розділові умовиводи. Наведіть приклади.
27. Сутність індуктивного умовиводу. Значення індукції в пізнанні.
28. Повна та неповна індукція. Види неповної індукції.
29. Роль дедуктивних та індуктивних умовиводів у науковому пізнанні та навчальному процесі.
30. Умовивід за аналогією. Значення аналогії в пізнанні.

Приклади комплектів тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

Теоретичні завдання <i>(максимальна оцінка 10 балів за відповідь на кожне запитання)</i>	
Питання 1. Поділ як логічна дія. Види поділу.	
Питання 2. Суто розділовий умовивід. Його структура та формула.	
Тестові завдання <i>(максимальна оцінка 10 балів за відповіді на тестові завдання)</i>	
	Питання 1. Логіка – це наука що вивчає: <i>(Вкажіть один варіант відповіді)</i>
А	історію мислення
Б	форми, правила, схеми мислення
В	знання людини
Г	принципи та закономірності існування природи
	Питання 2. Хто є засновником традиційної логіки? <i>(Вкажіть один варіант відповіді)</i>
А	Аристотель
Б	Платон
В	Лейбніц
Г	Сократ
	Питання 3. Що з наведено переліку не є законом логіки? <i>(Вкажіть один варіант відповіді)</i>
А	закон протиріччя
Б	закон послідовності
В	закон тотожності
Г	закон суперечності
	Питання 4. Які є форми абстрактного мислення? <i>(Вкажіть один варіант відповіді)</i>
А	відчуття, мислення, уява
Б	відчуття, поняття, судження
В	поняття, мислення, умовивід
Г	судження, умовивід, поняття
	Питання 5. Яким є поняття «кіт» за кількістю елементів обсягу? <i>(Вкажіть один варіант відповіді)</i>
А	порожнім
Б	конкретним
В	загальним
Г	одиничним
	Питання 6. Які є операції схожі на визначення? <i>(Вкажіть один варіант відповіді)</i>
А	класифікація, поділ, узагальнення
Б	опис, характеристика, порівняння
В	поділ, обмеження, порівняння

	Питання 7. Скільки існує правил поділу понять? <i>(Вкажіть один варіант відповіді)</i>
А	5
Б	4
В	8
Г	6
	Питання 8. Яким є судження «усі люди-смертні»? <i>(Вкажіть один варіант відповіді)</i>
А	загально-стверджувальним
Б	загально-заперечувальним
В	частково-стверджувальним
Г	частково-заперечувальним
	Питання 9. Яке з цих суджень є одиничним? <i>(Вкажіть один варіант відповіді)</i>
А	Тарас Шевченко – автор «Кобзаря»
Б	усі студенти-розумні
В	жоден кіт не є собакою
Г	Усі держави мають територію
	Питання 10. Які існують типи відношень між сумісними поняттями? <i>(Вкажіть один варіант відповіді)</i>
А	тотожності, підпорядкування, перетину
Б	протиріччя, протилежності, суперечності
В	сумісності і несумісності
Г	протиріччя, тотожності, суперечності

_(прізвище та ініціали НПП)

Методи навчання

Методи набуття нових знань, формування вмінь та навичок, закріплення, перевірки.

Словесні – пояснення, лекція, бесіда.

Практичні – навчальні вправи, практичні роботи, конференції, проведення семінарських занять під керівництвом викладача.

Реалізація компетентнісного підходу до навчання передбачає використання в навчальному процесі активних та інтерактивних форм проведення занять. На заняттях з дисципліни «Логіка» використовуються метод проектів, дискусія та презентація.

Форми контролю

Попередній контроль – опитування

Поточний контроль – опитування, виконання практичних завдань

Тематичний контроль – написання модульних контрольних робіт

Підсумковий контроль – залік

Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання студента відбувається згідно Положення «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 27.02.2019 №6 (див. таблицю):

Оцінка національна	Визначення оцінки ЄКТС	Рейтинг студента, Бали
Відмінно	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 – 100
Добре	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82 – 89
	ДОБРЕ – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74 – 81
Задовільно	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але з незначною кількістю недоліків	64 – 73
	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60 – 63
Незадовільно	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35 – 59
	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01 – 34

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації $R_{\text{ат}}$ (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$

Методичне забезпечення

1. Конверський А.Є. Логіка. – К.: Четверта хвиля, 2017. – 272 с.
2. Матвієнко І.С. Практикум з логіки для філологів. – К., 2019. – 56 с.
3. Гейко С.М. Логіка. Навчальний посібник. – К., 2015. – 116 с.

Рекомендована література

Базова

1. Гетманова А.Д. Посібник з логіки. – Київ, 2000. – 304 с.
2. Гладунський В.Н. Логіка для студентів економічних спеціальностей: Навчальний посібник. – Львів: Афіша, 2002. – 359 с.
3. Жеребкін В.Є. Логіка. – Харків: Основи, К.: Знання, 2008. – 256 с.
4. Конверський А.Є. Логіка. – К.: Четверта хвиля, 2017. – 272 с.
5. Конверський А.Є. Критичне мислення. Підручник для студентів навчальних закладів вищої освіти усіх спеціальностей. – К: Центр навчальної літератури, 2018. – 340.
6. Тофтул М.Г. Логіка. – К.: Академія, 2009. – 336 с.
7. Хоменко І.В. Логіка. Теорія та практика. – К: Центр навчальної літератури, 2010. – 400 с.
8. Хоменко І.В., Алексюк І.А. Основи логіки. Підручник – К.: Золоті ворота, 2008. – 256 с.

Допоміжна

1. Колотілова Н. Логіка і риторика: ретроспектива взаємозв'язку: монографія. – К: Центр навчальної літератури, 2019. – 272 с.
2. Конверський А.Є. Логіка. Підручник для студентів юридичних факультетів. –К: Центр навчальної літератури, 2017. – 424 с.
3. Кислюк К. Логіка. Конспект лекцій. К.: Кондор, 2016 р. – 92 с.
4. Конверський А.Є. Сучасна логіка. Класична та некласична. –К: Центр навчальної літератури, 2018. – 296 с.
5. Матвієнко І.С. Практикум з логіки. Методичні вказівки. Київ, 2018.
6. Ряшко В.І. Логіка. – К: Центр навчальної літератури, 2019. – 328с.
7. Хоменко І.В. Логіка – юристам. – К.: Четверта хвиля, 1998. – 392с.

Інформаційні ресурси

1. Богдановський І. В., Льовкіна О. Г. Логіка: Опорний конспект лекцій: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://chitalka.info/gp_12/gp_12index.htm.
2. Жеребкін В. Є. Логіка: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15840720/logika/logika - zherebkin_vye
3. Ивин А. А. Логика: учебник для гуманитарных факультетов: [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://psylib.org.ua/books/ivina01/index.htm>.
4. Конверський А. Є. Логіка: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15220809/logika/logika - konverskiy_aye.

5. Тофтул Н. Г. Логіка: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://readbookz.com/books/184.html>.

6. Шадрин Д. А. Логика. Конспект лекцій: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.e-reading.org.ua/bookreader.php/99495/Shadrin_-_Logika__konspekt_lekciii.html.